

**Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն**

**ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2019-2023 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ 2019 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

| <b>ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ</b> |                                               |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                             |                          |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| ծրագրի<br>հերթակ<br>ան<br>համարը                          | նպատակը                                       | միջոցառումների<br>անվանումները                                                                                                                                      | միջոցառումների իրականացման արդյունքները                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | միջոցառումն<br>երի<br>չկատարման,<br>այդ թվում՝<br>սահմանված<br>ժամկետում,<br>պատճառներ<br>ը | ծանոթ<br>ագրությ<br>յուն |
| 1                                                         | 2                                             | 3                                                                                                                                                                   | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 5                                                                                           | 6                        |
| 353                                                       | Հարկային<br>ստվերի<br>գնահատում<br>և կրճատում | 353.1 Հարկունակ<br>ոլորտներում ստվերի<br>գնահատման<br>մեթոդաբանության<br>մշակում, գնահատում<br>և թիրախային<br>ոլորտներում<br>ուսումնասիրություննե<br>րի իրականացում | Ուսումնասիրվել են հարկունակ ոլորտներում ստվերի գնահատման մեթոդաբանական խնդիրները և միջազգային փորձը: Հարկունակ ոլորտներում ստվերի գնահատման համապատասխան մեթոդների և եղանակների ընտրության նպատակով կատարվել է որոշ ոլորտների հարկային ստվերի փորձնական գնահատում, որի արդյունքները տրամադրվել են ՀՀ վիճակագրական կոմիտեին՝ տվյալների միջև համադրելիությունը գնահատելու նպատակով:<br>Միաժամանակ աշխատանքներ են տարվել ՀՀ ֆինանսների նախարարության հետ համատեղ ըստ հիմնական հարկատեսակների հարկային ճեղքի գնահատման ուղղությամբ: Աշխատանքներ ոն տարվել նաև Արժույթի միջազգային հիմնադրամի և Զարգացման ֆրանսիական գործակալության հետ ստվերի գնահատման ուղղությամբ՝ համագործակցության և օժանդակություն ստանալու նպատակով: Նշված աշխատանքները կշարունակվեն 2020թ. ընթացքում: |                                                                                             |                          |
|                                                           |                                               | 353.2 Ռիսկերի<br>կառավարման<br>համակարգերի<br>վերանայում և                                                                                                          | Հարկ վճարողների իրական ռիսկը բնութագրող նոր չափանիշների ներառմամբ վերանայվել են ռիսկերի կառավարման և ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրողականության էլեկտրոնային ավտոմատ կառավարման համակարգի ռիսկային չափանիշները, և                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                             |                          |

|  |  |                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | կատարելագործում                                             | <p>կազմվել է 2019 թվականի հուլիսի 1-ից մինչև 2020 թվականի հուլիսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում իրականացվող համալիր հարկային ստուգումների ցանկը, որին համապատասխան հարկային մարմնի կողմից իրականացվում են համալիր հարկային ստուգումներ:</p> <p>Ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացման նպատակով մշակվել և ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 3-ի «Մաքսային հսկողության օբյեկտների, ձևերի և (կամ) միջոցների ընտրության ժամանակ ռիսկերի կառավարման համակարգի օգտագործման և մաքսային մարմինների կողմից մաքսային հսկողության ձևերի և միջոցների կիրառման ուղեցույցը հաստատելու մասին և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2001 թվականի մարտի 24-ի N 236 որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 1327-Ն որոշումը, որը համապատասխանում է Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության արդիական պահանջներին՝ մաքսային հսկողության և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման վերաբերյալ:</p> <p>Ռիսկերի կառավարման համակարգի շրջանակում ռիսկերի թիրախավորման անհրաժեշտ գործիքակազմի կիրառման հնարավորությունների ընդլայնման շնորհիվ նվազել են ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների գնման դեպքերը և 2019թ. չորրորդ եռամսյակի արդյունքներով կազմել է 4.3% (2018թ. չորրորդ եռամսյակ՝ 7.5%), որը համապատասխանում է շուրջ 5% միջազգային չափանիշին:</p> |  |  |
|  |  | 353.3 Վերլուծական գործիքների կատարելագործում և ավտոմատացում | <p>Հարկային մարմնի «Հարկատու 3» էլեկտրոնային կառավարման համակարգում 2019թ-ին ներդրվել են կամերալ ուսումնասիրությունների և երրորդ անձանցից տեղեկությունների ստացման և մշակման ավտոմատ համակարգերը, որոնց գործարկման ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների լուծման ուղղությամբ իրականացվում են աշխատանքներ՝ լիարժեք գործարկումն ապահովելու նպատակով:</p> <p>ՀՀ ՊԵԿ հսկողության գործիքների արդիականացման և իրականացվող վերլուծական և ռիսկերի բացահայտման գործընթացների բարելավման շրջանակներում ՀՀ ՊԵԿ նախագահի համապատասխան հրամանով վերանայվել են հսկիչ-դրամարկղային մեքենաներով և հաշվարկային փաստաթղթերով կատարվող գործարքների մոնիտորինգի իրականացման արդյունքներով ռիսկայնության գնահատման չափանիշները՝ միաժամանակ համակարգը լրացնելով հարկ վճարողների իրական ռիսկը բնութագրող նոր</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |  |

|  |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                           | <p>չափանիշներով: Բացի այդ 01.11.2019թ-ից համակարգը լրացվել է եկամտային հարկի հայտարարագրման և աշխատողների ձևակերպման մոնիտորինգի իրականացման նոր մոդուլով:</p> <p>2019թ. ընթացքում ներդրվել է նախաստուգումային վերլուծության մոտեցումը, ինչի կապակցությամբ հարկային մարմնի ղեկավարի 2019թ. հունվարի 21-ի թիվ 23-Ա հրամանով համապատասխան լրացումներ են կատարվել ներքին ընթացագրում: Արդյունքում սկսած 2019թ. հունվար ամսվանից, հարկային մարմնում նախքան համալիր հարկային ստուգումները սկսելը՝ նախապես իրականացվում է հարկ վճարողի գործունեության մանրամասն վերլուծություն:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|  | <p>353.4 Հարկային և մաքսային հսկողության գործիքակազմի կատարելագործում</p> | <p>Հսկիչ-գնումների գործընթացի տեսանկարահանման մեխանիզմների ներդրման նպատակով մշակվել է «ՀՀ հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծ: Օրենքի նախագիծն աշխատանքային կարգով ներկայացվել քննարկման ՀՀ ֆինանսների նախարարություն՝ հետագա ընթացքն ապահովելու համար:</p> <p>Մեկնարկել են ապրանքների բացթողումից հետո իրականացվող մաքսային հսկողության համակարգի ավտոմատացման ներդրման աշխատանքները: ՀՀ ՊԵԿ նախագահի 09.09.2019թ. թիվ 584-Ա հրամանով ստեղծվել է համապատասխան աշխատանքային խումբ, որում ընդգրկված են ՀՀ ՊԵԿ բոլոր շահագրգիռ ստորաբաժանումներից աշխատակիցներ, անց են կացվել աշխատանքային խմբի 3 խորհրդակցություններ, կատարվել են մի շարք օտարալեզու իրավական ակտերի թարգմանություններ, որոնց հիման վրա ներկայումս աշխատանքներ են տարվում մի քանի իրավական ակտերի՝ ապրանքների բացթողումից հետո իրականացվող փաստաթղթերի և այլ տեղեկությունների ստուգման, մաքսային ստուգման նպատակով անձանց ընտրության ընթացակարգերի ինչպես նաև մաքսային ստուգման ձեռնարկի նախագծերի պատրաստման ուղղությամբ: Պատրաստվում է հետբացթողումային հսկողությանն առնչվող բիզնես գործընթացների մանրամասն նկարագիրը: Աշխատանքների ավարտից հետո կսկսվի տեխնիկական առաջադրանքի նախագծումը:</p> <p>Միաժամանակ մաքսային հսկողության գործիքակազմի կատարելագործման ուղղությամբ իրականացվում են շարունակական աշխատանքներ՝ վերլուծությունների և միջազգային փորձի ուսումնասիրության հիման վրա: Մաքսային հսկողության</p> |  |  |

|  |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                                                        | <p>գործիքակազմի կատարելագործման նպատակով մշակված մաքսային ստուգման (հետքացթողումային հսկողության) ռիսկի պրոֆիլները տեղայնացվել և գործում են ՀՀ Արտաքին առևտրի ազգային մեկ պատուհան պորտալի Ռիսկերի կառավարման համակարգում:</p> <p>Աշխատանքներ են իրականացվել հարկային պարտավորությունների անուղղակի եղանակներով հաշվարկման միջազգային փորձի ուսումնասիրման, դրանք ՀՀ-ում կիրառելու և համապատասխան օրենսդրական կարգավորումներ նախատեսելու ուղղությամբ:</p> <p>Տրանսֆերային գնագոյացման մեխանիզմների ներդրման նպատակով.</p> <p>1. Ընդունվել է ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2019 թ. հոկտեմբերի 11-ի «Վերահսկվող գործարքների մասին ծանուցման ձևը և լրացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 671-Ն հրամանը:</p> <p>2. Մշակվել և ՀՀ կառավարության քննարկմանն է ներկայացվել «Տրանսֆերային գնագոյացման մեթոդների կիրառության կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը,</p> <p>3. Մշակվել և ՀՀ կառավարության քննարկմանն է ներկայացվել «Պարզած ձեռքի հեռավորության տիրույթի հաշվարկման կանոնները սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը,</p> <p>4. Վերջնական մշակման փուլում է գտնվում «Փոխհամաձայնեցման ընթացակարգի իրականացման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը:</p> |  |  |
|  | <p>353.5 Երրորդ անձանցից ստացվող տեղեկությունների մշակման էլեկտրոնային համակարգերի կատարելագործում</p> | <p>Անշարժ գույքի սեփականատերերի, կադաստրային գնահատման և վերջիններիս փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկատվության հասանելիությունը ապահովելու նպատակով ՀՀ ՊԵԿ կազմակերպման և հսկողության վարչության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի ապրիլի 6-ի թիվ 388-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը և սահմանված կարգով, հիմնավորման հետ միասին, ՀՀ ՊԵԿ նախագահի 2019թ. դեկտեմբերի 18-ի գրությամբ ուղարկվել է ՀՀ կադաստրի կոմիտե և ՀՀ ֆինանսների նախարարություն՝ համապատասխան կարծիքներ ստանալու ու հետագա ընթացքն ապահովելու նպատակով:</p> <p>Միաժամանակ մշակվել և ներդրվել են երրորդ անձանց վերաբերյալ ՀՀ ՊԵԿ-ին տեղեկատվություն փոխանցելու երկու ՎԵԲ-ծառայություններ՝ ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |

|     |                                                     |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|-----|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|     |                                                     |                                                                                                                                        | <p>կոմիտեից անշարժ գույքի վերաբերյալ և ՀՀ Ոստիկանությունից ավտոմոբիլային տրանսպորտի վերաբերյալ:</p> <p>ՀՀ ՊԵԿ և ՀՀ արդարադատության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումների հետ կատարված քննարկումների արդյունքում կազմվել է տեխնիկական առաջադրանք՝ ՀՀ ՊԵԿ և ՀՀ արդարադատության նախարարության հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության միջև համապատասխան տեղեկատվության փոխանակումն ամբողջությամբ էլեկտրոնային եղանակով իրականացնելու համար, համաձայն որի 2019թ. նոյեմբերի 1-ից վերոնշյալ տեղեկատվության փոխանակումն իրականացվում է էլեկտրոնային եղանակով:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
| 354 | SS<br>ենթակառուց<br>վածքների<br>կատարելագ<br>ործում | 354.1 ՊԵԿ<br>էլեկտրոնային<br>կառավարման<br>համակարգերի<br>կատարելագործում,<br>տեխնիկական և<br>ծրագրային<br>վերագինում                  | Կատարվել են ՊԵԿ էլեկտրոնային կառավարման համակարգերի կատարելագործման, տեխնիկական և ծրագրային վերագինման գնահատման աշխատանքներ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|     |                                                     | 354.2 Մեծ Ծավալի<br>Տվյալների (Big Data)<br>ժամանակակից<br>կառուցվածքով<br>տվյալների<br>շտեմարանների<br>մշակման գործիքների<br>ստեղծում | <p>Ներդրված է և գործում է Տվյալների Մեծ Շտեմարանների (Big Data) մշակման համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս կատարել վերլուծական աշխատանքներ, ստեղծելով տարբեր չափանիշներով հաշվետվություններ: Ներկայումս Տվյալների Մեծ Շտեմարանների վերլուծական համակարգում (Big Data Analytics) ներդրված են ընդհանուր թվով 14 հաշվետվական ձևեր:</p> <p>Ռիսկերի թիրախավորման գործընթացների բարելավման և արդյունավետության բարձրացման նպատակով անալիտիկ հաշվետվությունների համակարգում մեծ ծավալի տվյալների մշակման գործիքակազմի հիման վրա ներդրվել են նոր հաշվետվություններ, որոնք հնարավորություն են ստեղծել ռիսկերի վերլուծության և կառավարման ընթացքում օգտագործելու տարատեսակ կառուցվածքի շտեմարաններ՝ առանց ծավալի և ձևաչափի սահմանափակումների: Մեծ ծավալի տվյալների վերլուծության գործիքակազմը հնարավորություն է տվել ընդլայնելու նաև հետբացթողումային հսկողության ռիսկի պրոֆիլների մշակման մոտեցումները՝ նպաստելով մաքսային հսկողության՝ մաքսային հայտարարագրման և ապրանքների ու տրանսպորտային միջոցների բացթողման փուլից</p> |  |  |

|  |  |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |                                                                                                                                             | <p>հետբացթողումային փուլ տեղափոխման ապահովմանը: Մեծ ծավալի տվյալների (Big Data) մշակման գործիքակազմը ի թիվս ՀՀ ՊԵԿ այլ նախագծերի ներկայացվել է ք. Թբիլիսիում (Վրաստան) 2019թ. հունիսին կայացած «GITI 2019» կիբերանվտանգության և SS նորարարությունների կոնֆերանսի շրջանակներում անցկացված մրցույթում, որի արդյունքում ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեն հաղթող է ճանաչվել և արժանացել «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում լավագույն կառավարման մարմին» մրցանակին, որը 11 տարվա ընթացքում առաջին անգամ է շնորհվել օտարերկրյա գերատեսչությանը:</p> |  |  |
|  |  | <p>354.3 Ինքնաուսուցանվող (machine-learning) արհեստական ինտելեկտով համակարգերի մշակում</p>                                                  | <p>Մշակվել են ինքնաուսուցանվող ծրագրերի ենթածրագրեր՝ ապրանքաշրջանառության հետազոտության և ստուգումների իրականացման մասով:</p> <p>Աշխատանքները կրում են շարունակական բնույթ:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|  |  | <p>354.4 Հաշվարկային փաստաթղթերում (հարկային հաշիվներ, ՀԴՄ կտրոններ և այլն) արտացոլվող տվյալների արտածման հնարավորության ապահովում</p>      | <p>Մշակման փուլում է Big Data անալիտիկ համակարգում ապրանքների և ծառայությունների գների վերաբերյալ հաշվետվական ձևը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|  |  | <p>354.5 Մաքսային վճարների և մաքսային մարմինների կողմից գանձվող այլ վճարների էլեկտրոնային եղանակով վճարման համակարգի մշակում և ներդրում</p> | <p>ՀՀ ՊԵԿ-ում կազմակերպվել է 2 հանդիպում բանկային համակարգի, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների և նրանց պրոցեսինգային տեխնիկական աջակցություն տրամադրող կազմակերպության ներկայացուցիչների հետ:</p> <p>Հանդիպման ընթացքում պարզվել է, որ մաքսային մարմիններում ավտոմատ վճարումների իրականացման համար հիմնական խնդիրը կայանում է ոչ թե մասնակիցների միջև տեղեկատվական հոսքերի կազմակերպումը, այլ այն, որ ըստ եվրասիական տնտեսական միության մաքսային օրենսգրքի դրույթների ապրանքների բացթողումը թույլատրվում է միայն հաշվարկված ֆինանսական</p> |  |  |

|  |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                                                                                                                                  | <p>պարտավորությունների ամբողջությամբ կատարելուց հետո: Մյուս կողմից, բանկերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից էլեկտրոնային եղանակով ընդունված վճարումները համապատասխան գանձապետական հաշիվներին մուտքագրվում են օր+1 ժամանակահատվածում, որի արդյունքում ապրանքների բացթողումը կհետաձգվի մեկ օրով:</p> <p>Պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել բանկային համակարգի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հետ, որպեսզի նրանք դիտարկեն վճարված գումարների մասով երաշխիքային մեխանիզմների կիրառության հնարավորությունները: Միաժամանակ ներկայումս ուսումնասիրվում է հարկային համակարգում կիրառվող էլեկտրոնային վճարումների մոդուլի մաքսային վճարումների համար օգտագործելու հնարավորությունը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|  | <p>354.6 Ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ինքնաշխատ բացթողման էլեկտրոնային համակարգի ներդրում (ավտոմատ բացթողում)՝ առանց մաքսային մարմինների գտնվելու վայրեր այցելության</p> | <p>ՀՀ կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 3-ին ընդունվել է ՀՀ կառավարության «Մաքսային հսկողության օբյեկտների, ձևերի և (կամ) միջոցների ընտրության ժամանակ ռիսկերի կառավարման համակարգի օգտագործման և մաքսային մարմինների կողմից մաքսային հսկողության ձևերի և միջոցների կիրառման ուղեցույցը հաստատելու մասին և ՀՀ կառավարության 2001 թվականի մարտի 24-ի N 236 որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 1327-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված հավելվածի 6-րդ կետով նախատեսված է «Ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ավտոմատ բացթողում» մաքսային հսկողության ընթացակարգը, որը կիրառվում է, երբ տեղայնացված ռիսկի պրոֆիլների հիման վրա ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների իրականացման ցուցումներ հսկողության ակտում չեն ձևակերպվում: Նույն հավելվածի 8-րդ կետի համաձայն՝ «Ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների ավտոմատ բացթողում» մաքսային հսկողության ընթացակարգի ընտրության դեպքում ապրանքները և տրանսպորտային միջոցներն առանց փաստաթղթերի ստուգման, մաքսային զննման և մաքսային հսկողության այլ միջոցների կիրառման բաց են թողնվում՝ հայտարարագրման ավտոմատ համակարգում, նախկինում իրականացված հսկողական միջոցառումների հավաքագրված արդյունքները, ռիսկի ցածր հավանականության և ազդեցության ցածր մակարդակի հանգամանքը հաշվի առնելով, ինքնաշխատ՝ առանց մաքսային մարմնի մասնակցության ձևավորված, բացթողման որոշման կամ մաքսային հայտարարագրի կամ ապրանքների բացթողման նպատակով ներկայացված մաքսային այլ</p> |  |  |

|     |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|-----|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|     |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                     | փաստաթղթի վրա համապատասխան նշումների հիման վրա:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|     |                                                                         | 354.7 Մաքսային մարմիններում էլեկտրոնային կառավարման և հսկողության համակարգի համապատասխանեցում (այդ թվում՝ նոր ենթահամակարգերի գործարկում) ԵԱՏՄ-ի մաքսային օրենսգրքին և դրա կիրարկումն ապահովող իրավական այլ ակտերին | <p>ՀՀ արտաքին առևտրի ազգային «մեկ պատուհան» համակարգի «Ապրանքների հայտարարագիր», «Տարանցման հայտարարագիր», «Մաքսային արժեքի հայտարարագիր» և այլ ենթահամակարգերում իրականացվել են համապատասխան կարգաբերումներ:</p> <p>ՀՀ կառավարության 03.10.2019 թվականի N 1327-Ն որոշման դրույթների համաձայն մշակվել են համապատասխան դասակարգիչներ և կարգաբերումներ են իրականացվել ՀՀ արտաքին առևտրի ազգային «մեկ պատուհան» համակարգի «Ռիսկերի կառավարում» համակարգում:</p> <p>Աշխատանքները կրում են շարունակական բնույթ և կախված են կատարվող օրենսդրական փոփոխություններից:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
| 355 | Հարկային մարմին-հարկ վճարող գործընկերային հարաբերությունների ամրապնդում | 355.1 Հորիզոնական մոնիթորինգի համակարգի կիրառում                                                                                                                                                                    | <p>Պիլոտային եղանակով հորիզոնական մոնիթորինգն իրականացնելու համար հարկային մարմնի ղեկավարի կողմից սահմանվել էր կարգ, որի հիման վրա, անկախ գործունեության իրականացման տեսակից, շուրջ 36 հարկ վճարող 2018թ-ին դիմում էր ներկայացրել պիլոտային եղանակով այդ համակարգից օգտվելու համար, հետագայում դրանցից 21-ը տարբեր պատճառաբանություններով հրաժարվել են համաձայնագիր ստորագրելուց, իսկ 15-ի հետ կնքվել են համաձայնագրեր: Ընդ որում, սահմանված ընթացակարգով նշված համաձայնագրերը ուղարկվել են ՀՀ ՊԵԿ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վարչություն՝ հարկ վճարողի էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառությանը (այդ թվում՝ գործարքների փաստաթղթավորմանը) և հաշվապահական հաշվառման ծրագրին իրական ժամանակում լրիվ հասանելիությունը ապահովելու նպատակով, սակայն օբյեկտիվ պատճառներով հասանելիությունն հնարավոր չի եղել ապահովել, քանի որ.</p> <p>- հարկ վճարողների կողմից կիրառվում էին տարբեր էլեկտրոնային ծրագրեր, հետևաբար անհրաժեշտություն էր առաջանում թե հարկ վճարողի, թե հարկային մարմնի համար ստեղծել մեկ պլատֆորմ (ծրագիր), որում արտացոլված կլինեին ինչպես հարկ վճարողների</p> |  |  |

|     |          |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |  |
|-----|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|     |          |                                                                                            | <p>հաշվապահական ձևակերպումները, այնպես էլ դրանց համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերը և պայմանագրերը,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- հարկ վճարողների կողմից կիրառվող էլեկտրոնային ծրագրերում հիմնականում չէին արտացոլվում համաձայնագրով նախատեսված ողջ տեղեկատվությունը, օրինակ՝ էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառությունը (այսինքն՝ հաշվապահական ձևակերպումների համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերի տեսաներաժված տարբերակները, պայմանագրերը և այլն),</li> <li>- խնդիրներ էին առաջանում իրական (օնլայն) հասանելիություն ապահովելու հարցում:</li> </ul> <p>Այդպիսով, համակարգի պիլոտային եղանակով կիրառումը չիրականացվեց: Բացի այդ, հարկ է նշել, որ 2020թ-ին հորիզոնական մոնիթորինգ նույնպես չի անցկացվելու, քանի որ դրա անցկացման վերաբերյալ դիմումը կազմակերպությունների կողմից հարկային մարմին պետք է ներկայացվեին մինչև 2019թ.-ի հունիսի 30-ը, սակայն որևէ հարկ վճարող չի դիմել հորիզոնական մոնիթորինգի համակարգից օգտվելու համար:</p> |  |  |
|     |          | 355.2 Հարկ վճարողներին իրազեկման և ուսուցման համակարգի շարունակական կատարելագործում        | <p>Հարկային և մաքսային բարեփոխումների վերաբերյալ հարկ վճարողների շրջանում իրազեկումն ապահովելու նպատակով կիրառվել է լայն գործիքակազմ, այդ թվում՝ ասուլիսների, հարցազրույցների, ճեպագրույցների, քննարկումների կազմակերպում և շրջանառում առցանց, տպագիր և հեռարձակվող ԶԼՄ-ներով, սոցիալական ցանցերի հարթակներով: Պատրաստվել և տարածվել են նաև ինֆոգրաֆիկաներ, տեղեկատվական հոլովակներ ու տեսանյութեր:</p> <p>2019թ. հունվար-դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում, համաձայն հաստատված ծրագրի, հարկ վճարողների համար անցկացվել է 62 ուսումնական միջոցառում, 696 ակ/ժամ ընդհանուր տևողությամբ, որոնց մասնակցել են 1052 հարկ վճարողներ և (կամ) նրանց ներկայացուցիչներ:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|     |          | 355.3 Հարկային և մաքսային վարչարարության ընթացակարգերի վերաբերյալ հարցումների կազմակերպում | <p>Համաշխարհային Բանկի կողմից «Աջակցություն հարկային վարչարարության և քաղաքականության առաջնորդմանը» ծրագրի շրջանակներում մեկնարկել են հարկային և մաքսային վարչարարության հարկ վճարողների դիրքորոշման վերաբերյալ հարցումների իրականացմանն ուղղված աշխատանքները, որոնք նախատեսվում է ավարտել 2020թ. երկրորդ եռասյակում:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
| 356 | Գործարար | 356.1 Միասնական                                                                            | ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 25.06.2019թ. ընդունված «Հայաստանի                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |

|  |                                                            |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  | միջավայրի բարելավման ն ուղղված վարչարարության կազմակերպում | հաշվին մուտքագրման ենթակա՝ յուրաքանչյուր հաշվետու եռամսյակին հաջորդող ամսվա 21-ի դրությամբ ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարների միասնական հաշվին մուտքագրման ապահովում | Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու և 2018 թվականի հունիսի 21-ի «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու և 2017 թվականի դեկտեմբերի 21-ի «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-266-ն օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-338-ն օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքով (ՀՕ-68) օրենսգրիք 74-րդ, 348-րդ և 449-րդ հոդվածներում կատարված փոփոխությամբ յուրաքանչյուր հաշվետու եռամսյակին հաջորդող ամսվա 21-ի դրությամբ ԱԱՀ վճարողների մոտ առկա ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարները օրենսգրքի 17-րդ բաժնով սահմանված կարգով, իրականացվող ստուգման կամ ուսումնասիրության արդյունքներով հիմնավորվելու դեպքում, ենթակա են մուտքագրման միասնական հաշվին: Ընդ որում, եռամսյակի արդյունքներով ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարների վերադարձը վերաբերում է 2019թ. հուլիսի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար հարկային մարմին ներկայացվող ԱԱՀ-ի և ակցիզային հարկի միասնական հաշվարկներով առաջացող փոխհատուցվող գումարներին: |  |  |
|  |                                                            | 356.2 Միասնական հաշվին մուտքագրման ենթակա՝ ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարների միասնական հաշվին մուտքագրման ժամկետների կրճատում                                       | <p>01.01.2019թ.ից-30.12.2019թ. ընկած ժամանակահատվածում միասնական հաշվին մուտքագրման ենթակա՝ ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարների գծով միասնական հաշվին մուտքագրման դիմումների ստացման ամսաթվից մինչև դրանց միասնական հաշվին մուտքագրումն ընկած միջին տևողությունը կազմել է 22.6 օրացուցային օր:</p> <p>Միաժամանակ «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2019 թվականի սեպտեմբերի 23-ի ՀՕ-172-Ն օրենքի ընդունմամբ պայմանավորված՝ կատարվել են մի շարք էական բարեփոխումներ՝ կապված ԱԱՀ-ի գումարների վերադարձման գործընթացի հետ, մասնավորապես.</p> <p>1) վերադարձման ենթակա գումարներ են համարվել նաև 2017թ. 2-րդ կիսամյակին նախորդող կիսամյակների համար ԱԱՀ-ի հաշվանցման ենթակա գումարները,</p> <p>2) մինչև ՀՀ հարկային օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելը՝ բյուջեից հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ գումարի, ինչպես նաև օրենսգիրքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ ԱԱՀ-ի դեբետային գումարների փոխհատուցման</p>                                                                                                                                 |  |  |

|  |                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                                                                                                                                  | <p>համար սահմանվել է պարզեցված ընթացակարգ,</p> <p>3) 2017թ. 2-րդ կիսամյակին նախորդող հաշվետու ժամանակաշրջաններին վերաբերող՝ բյուջեից հաշվանցման ենթակա մինչև 5 մլն դրամ ԱԱՀ-ի գումարների մնացորդի մուտքագրումը պետական գրանցում (հաշվառում) ստացած հարկ վճարողի միասնական հաշվին կատարվում է առանց հարկ վճարողի կողմից դիմումի ներկայացման և առանց հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ստուգման կամ ուսումնասիրության,</p> <p>4) բարձրացվել է պարզեցված ընթացակարգով վերադարձման ենթակա ԱԱՀ-ի փոխհատուցվող գումարի առավելագույն չափը՝ 20 մլն դրամից դարձնելով այն 40 մլն դրամ:</p>                                                                                                                   |  |  |
|  | <p>356.3 Համապատասխան ծրագրային ապահովման միջոցով՝ հարկային մարմնի և հարկ վճարողների ամբողջությամբ էլեկտրոնային եղանակով միմյանց հետ հաղորդակցվելու հնարավորության ապահովում</p> | <p>Մշակվել և փորձարկման փուլում է գտնվում ստուգումների և ուսումնասիրությունների նոր էլեկտրոնային համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս ստուգումներին և ուսումնասիրություններին վերաբերող բոլոր փաստաթղթերը փոխանակել էլեկտրոնային եղանակով՝ անձնական գրասենյակի միջոցով:</p> <p>Գույքագրվել են ստուգումներին և ուսումնասիրություններին վերաբերող բոլոր փաստաթղթերը՝ դրանց էլեկտրոնային փոխանակման գծով իրավական կարգավորումները սահմանելու նպատակով:</p> <p>2019 թվականի ընթացքում մոնիտորինգային կենտրոնի կողմից իրականացված մոնիտորինգի արդյունքներով հարկ վճարողներին բացառապես էլեկտրոնային եղանակով ուղարկվել է 13.991 ծանուցում և նույն համակարգի միջոցով ստացվել է 3.165 բացատրություն:</p> |  |  |
|  | <p>356.4 Հարկ վճարողներին մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավում</p>                                                                                                        | <p>Հարկերի վճարման էլեկտրոնային համակարգը ծրագրավորված է, անցել է թեսթավորման փուլը: Ներկայումս իրականացվում են առևտրային բանկի ընտրության աշխատանքներ:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|  | <p>356.5 Հարկային պարտավորությունների հաշվարկման ընթացակարգերի պարզեցում</p>                                                                                                     | <p>Մշակվել և ընդունվել է ԱԱՀ-ի և ակցիզային հարկի միասնական հաշվարկի ձևի լրացման կարգում փոփոխություններ նախատեսող ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 01.07.2019թ. «ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2016 թվականի դեկտեմբերի 30-ի N 298-Ն հրամանում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» N432-Ն հրամանը, որը հրապարակվել է 15.07.2019թ. «ՀՀ ԳՆԱՏ» N17(653) համարում: Հրամանում կատարված փոփոխություններով, որոնք ուժի մեջ են 2019թ. օգոստոսի 1-ից, հստակեցվել ու պարզեցվել են միասնական</p>                                                                                                                                                              |  |  |

|  |                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |  |
|--|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                    | <p>հաշվարկում ԱԱՀ-ով հարկման բազայի, ԱԱՀ-ի գումարների արտացոլման, ձեռքբերումների մասով ԱԱՀ-ի գումարների հաշվանցման (պակասեցման), ինչպես նաև հաշվանցված (պակասեցված) ԱԱՀ գումարների վերաձևակերպման հետ կապված որոշ հարցեր: Միաժամանակ, 2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող փոփոխություններով պայմանավորված համապատասխան փոփոխություններ են կատարվել ԱԱՀ-ի և ակցիզային հարկի միասնական հաշվարկի ձևում, որոնք ուժի մեջ են մտնելու 2020թ. հունվարի 1-ից:</p> <p>«Ավելացված արժեքի հարկի և ակցիզային հարկի միասնական հաշվարկում» ներդրվել է ԱԱՀ-ի ինքնաշխատ լրացման (pre-filing) համակարգը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|  | <p>356.6 Մաքսային ձևակերպումների ժամանակակից կենտրոնի ստեղծում</p> | <p>Ակտիվորեն և լայն թափով իրականացվում են ՊԵԿ Հյուսիսային մաքսատուն-վարչության Գյումրիի ԱՏԳ սպասարկման կենտրոնի շինարարական աշխատանքները:</p> <p>Միաժամանակ ավտոտրանսպորտային միջոցների մաքսային ձևակերպումները կենտրոնացվել են ՀՀ ՊԵԿ հյուսիսային մաքսատուն-վարչությունում, որի շրջանակներում մի շարք փոփոխություններ են կատարվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2018 թվականի հունիսի 6-ի «Մաքսային գործառնությունների իրականացման վայրերը սահմանելու մասին» N 342-L հրամանում, ինչի արդյուքում երրորդ երկրներից ՀՀ հյուսիսային սահմանով ներմուծվող տրանսպորտային միջոցների հոսքը վերաուղղվել է դեպի հյուսիսային մաքսատուն-վարչություն: ՀՀ ՊԵԿ հյուսիսային մաքսատուն-վարչությունում իրականացվել են 55.157 տրանսպորտային միջոցների հայտարարագրման և բացթողնման մաքսային գործառնություններ:</p> <p>Տնտեսավարող սուբյեկտների և ֆիզիկական անձանց սահմանահատման գործընթացի հարմարավետությունը ապահովելու նպատակով վերանայվել են որոշ մաքսային մարմինների աշխատանքային ժամերը, ըստ անհրաժեշտության և մաքսային գործառնությունների իրականացման ծավալների սահմանվել են վեցօրյա և յոթնօրյա աշխատանքային շաբաթներ, հերթափոխային ռեժիմներ, տարեմուտին առանձին մաքսային մարմիններում աշխատանքները իրականացվել են նաև շուրջօրյա ռեժիմով:</p> |  |  |
|  | <p>356.7 Հարկային մարմնի</p>                                       | <p>Ներդրված է սպասարկման կենտրոնների միջև ներքին հաղորդակցության ապահովման համակարգը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>սպասարկման կենտրոններին բոլոր սպասարկման կենտրոններից մատուցված ծառայությունների միասնական շտեմարանի հասանելիության ապահովում</p>                                                                                     | <p>Ուսումնասիրվել և գույքագրվել են սպասարկման կենտրոնների կողմից մատուցվող ծառայությունները և միջոցառմամբ նախատեսված արդյունքը ապահովելու նպատակով մշակվել է «Գրանցամատյան և հաղորդակցություն» համակարգի նկարագիրը, որով նախատեսվում է սպասարկման կենտրոններ մուտքագրվող և ելքագրվող փաստաթղթերը գրանցել մեկ միասնական սկզբունքով, վարել մուտքագրվող/ելքագրվող փաստաթղթերի վիճակագրություն, խնայել աշխատակիցների միմյանց հետ հաղորդակցվելու ժամանակը, բարձրացնել «Մեկ պատուհան» սկզբունքով մատուցվող ծառայությունների որակը:</p> <p>Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում համակարգի հետագա ծրագրավորման ուղղությամբ:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|  |  | <p>356.8 ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի և ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության կողմից առկա հսկողական գործիքների համատեղ օգտագործում, այդ թվում՝ ՀՀ արտաքին առևտրի ազգային մեկ պատուհանի և ՍԷԿՏ համակարգերի ինտեգրում</p> | <p>ՀՀ ՊԵԿ նախագահի 13.03.2019թ. թիվ 162-Ա հրամանով (15.03.2019թ.-ի թիվ 172-Ա հրամանի խմբագրությամբ) ստեղծվել է ՀՀ ՊԵԿ և ՀՀ ԱԱԾ աշխատակիցներից կազմված աշխատանքային խումբ: Աշխատանքային խմբի անդամները իրականացրել են ներգերատեսչական հանդիպումներ՝ քննարկելով երկու ծառայությունների տեղեկատվական համակարգերի ինտեգրման հնարավորությունները:</p> <p>ՀՀ պետական սահմանի անցման կետերում ՀՀ ՊԵԿ և ՀՀ ԱԱԾ ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող աշխատանքները «Մեկ պատուհան» սկզբունքով կազմակերպելու նպատակով ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության հետ համատեղ իրականացվել է համապատասխան բիզնես գործընթացների և համակարգերի ուսումնասիրություն և վերլուծություն, որի հիման վրա մշակվել է համակարգերի ինտեգրման տեխնիկական բնութագիր, որը հաստատվել է ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի և ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության փորձագետներից կազմված աշխատանքային խմբի կողմից և ֆինանսավորման աղբյուրը որոշելուց հետո պատրաստ կլինի մրցույթի հայտարարման համար:</p> |  |  |

|     |                                                                     |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|-----|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| 357 | Հարկային և մաքսային մարմինների կառավարման համակարգի կատարելագործում | 357.1 Հարկային և մաքսային ծառայողների մասնագիտական կարողությունների բարձրացում                     | 2019թ. հունվար-դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում՝ համաձայն հաստատված ծրագրի, 91 խմբերի համար իրականացվել են 1513 ակ/ժամ ընդհանուր տևողությամբ վերապատրաստման դասընթացներ), որոնց մասնակցել և թեստավորվել են 1527 հարկային և մաքսային ծառայողներ: 86 խմբերի համար իրականացվել են 747 ակ/ժամ ընդհանուր տևողությամբ ուսումնական դասընթացներ, որոնց մասնակցել են 1671 հարկային և մաքսային ծառայողներ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |
|     |                                                                     | 357.2 Հարկային և մաքսային մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի և երևույթների բացահայտում և կանխարգելում | <p>ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների ծառայողական քննություն անցկացնող հանձնաժողովի կողմից 2019թ քննարկվել են թվով 97 ծառայողական քննության ընթացքում ստեղծված նյութեր, որի արդյունքում թվով 58 ծառայողներ ենթարկվել են տարբեր կարգապահական պատասխանատվության:</p> <p>2019թ-ի ընթացքում 3 դեպքով իրականացվող ծառայողական քննությունները կասեցվել են և համապատասխան նյութերը ուղարկվել են ՀՀ հատուկ քննչական ծառայություն՝ պաշտոնատար անձանց գործողություններին իրավական գնահատական տալու նպատակով:</p> <p>Միաժամանակ հարկ է նշել, որ 2019թ-ի ընթացքում ՊԵԿ առանձին ստորաբաժանումներ պարբերաբար իրականացված շրջայցերի ընթացքում, անձնակազմի հետ տարվող աշխատանքներում, ծառայողներին հանձնարարվել է պահպանել «Հարկային ծառայության մասին» և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքների պահանջները և անշեղորեն առաջնորդվել ՀՀ ՊԵԿ նախագահի համապատասխան հրամաններով և հանձնարարականներով, ինչպես նաև խստագույնս պահպանել հարկային ծառայողի վարքագծի և մաքսային ծառայողի էթիկայի կանոնները՝ համակարգում բացառելով հարկ վճարողների շահերի ոտնահարման, նրանց գործունեության խոչընդոտման, անհարկի միջամտության, ճնշումների գործադրման, ինչպես նաև կոռուպցիոն ռիսկերը:</p> <p>ՊԵԿ Արևելյան մաքսատուն-վարչության Գոգավան-Պրիվոլնոյե մաքսային կետ-բաժնի մի խումբ պաշտոնատար անձինք շահադիտական նպատակներով պաշտոնեական դիրքն օգտագործել են մաքսային ծառայության շահերին հակառակ: Հարուցվել է քրեական գործ, որի արդյունքում ձերբակալվել են հանցավոր արարքների կատարման մեջ կասկածվող մաքսային ծառայության պաշտոնատար 6 անձինք:</p> |  |  |
|     |                                                                     | 357.3 ՀՀ ՊԵԿ                                                                                       | ՀՀ վարչապետի 30.12.2019թ. «Հայաստանի Հանրապետության                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |

|     |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|-----|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|     |                                         | կառուցվածքային փոփոխությունների իրականացում                                                                                                                                                                                                                                                                                    | վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի թիվ 702-Լ որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» N 1987-Լ որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել ՀՀ ՊԵԿ կառուցվածքում՝ ապահովելով ՀՀ ՊԵԿ առավել օպտիմալ և գործառույթային կրկնությունները բացառող կառուցվածք:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |  |
|     |                                         | 357.4 Մաքսային լաբարատորիայի հիմնադրում                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Մաքսային լաբարատորիայի ստեղծման շրջանակներում իրականացվելիք քայլերը գտնվում են քննարկման փուլում:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
| 358 | Միջազգային համագործակցության ամրապնդում | 358.1 Տնտեսական համագործակցության զարգացման կազմակերպության (ՏՀՀԿ) Հարկման նպատակով թափանցիկության և տեղեկությունների փոխանակման գլոբալ ֆորումին ՀՀ անդամակցության շրջանակներում՝ հարցումների հիման վրա և ավտոմատացված տեղեկությունների փոխանակման ՏՀՀԿ ստանդարտների ներդրման համար օրենսդրական առաջարկությունների ներկայացում | <p>ՏՀՀԿ Հարկման նպատակով թափանցիկության և տեղեկությունների փոխանակման գլոբալ ֆորումի (Գլոբալ Ֆորում) քարտուղարության հետ համաձայնեցված ՀՀ ներառական ծրագրին համապատասխան՝ 2019թ. հունվարի 29-31-ին կազմակերպվել է Գլոբալ Ֆորումի փորձագիտական թիմի այցը ՀՀ ՊԵԿ՝ հարկային տեղեկությունների գաղտնիության ապահովման համակարգի և պաշտպանողական գործիքների նախնական գնահատումն անցկացնելու նպատակով: Այցի, ինչպես նաև հայկական կողմի լրացրած համապատասխան հարցաշարերի ուսումնասիրության արդյունքներով՝ Գլոբալ ֆորումի փորձագիտական թիմը պատրաստել է և 2019թ. մարտին հայկական կողմին է ներկայացրել անհրաժեշտ օրենսդրական, ընթացակարգային և գործառնական փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկություններ, որոնց իրականացման արդյունքում տեղեկությունների փոխանակման գործընթացը համահունչ կլինի ՏՀՀԿ ստանդարտներին: Առաջարկությունները լրացուցիչ քննարկվել և լրամշակվել են Գլոբալ ֆորումի փորձագետների 2019թ. հունիսի 4-6 տեղի ունեցած երկրորդ այցի ընթացքում: Մասնավորապես, կարևորագույն առաջարկներն առնչվում են.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ՏՀՀԿ և ԵԽ Հարկային հարցերով վարչական փոխօգնության բազմակողմ կոնվենցիային, որն արդեն իսկ վավերացվել է,</li> <li>- տեղեկությունների միջազգային փոխանակման նպատակներով ՀՀ հարկային մարմնի համար՝ բանկային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների անհասանելիության վերացում,</li> <li>- իրավաբանական ոլորտի մի շարք մասնագիտական գաղտնիքների նորմերի համապատասխանեցումը ՏՀՀԿ ստանդարտներին,</li> <li>- տեղեկությունների միջազգային փոխանակման նպատակներով ֆիզիկական անձանց վերաբերյալ տեղեկությունների հավաքագրման ընթացակարգերի ներդրում,</li> <li>- փաստացի սեփականատերերի վերաբերյալ արժանահավատ</li> </ul> |  |  |

|  |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                                                                                                                                             | <p>տեղեկությունների առկայության ապահովում,</p> <p>- ՀՀ ՊԵԿ-ում տեղեկությունների միջազգային փոխանակման գործող ընթացակարգի կատարելագործումը:</p> <p>Վերը նշված աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ ֆինանսների և արդարադատության նախարարությունների, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկ հետ համատեղ:</p> <p>Միաժամանակ, տեղեկությունների միջազգային փոխանակման ՀՀ պրակտիկան ՏՀՀ-ի ստանդարտներին համապատասխանեցման ուղղությամբ ՀՀ ՊԵԿ-ում ընթացող ոչ օրենսդրական բնույթի աշխատանքներին աջակցելու նպատակով՝ 2019թ. հոկտեմբերի 9-11-ին Գլոբալ ֆորումի քարտուղարության ներկայացուցիչների մասնակցությամբ ՊԵԿ-ում կազմակերպվել է «Տեղեկատվության արդյունավետ փոխանակում. Ստուգողի տեսանկյուն» վերնագրով դասընթաց:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |  |
|  | <p>358.2 ՏՀՀ</p> <p>«Հարկվող բազայի քայքայումը և շահույթի տեղաշարժ» ծրագրի՝ հարկային մարմնի գործառույթներին առնչվող նվազագույն ստանդարտների կիրառումն ապահովող աշխատանքների իրականացում</p> | <p>2019թ. փետրվարին ՀՀ-ն անդամակցել է ՏՀՀ «Հարկվող բազայի քայքայումը և շահույթի տեղաշարժ» ծրագրին (այսուհետ՝ BEPS), որով էլ ստանձնել է BEPS նվազագույն ստանդարտների ներդրումը: Անդամակցությունից հետո հաստատվել է ներառական ծրագիր, որի հիմնական նպատակն է տեխնիկական աջակցություն ցուցաբերել BEPS նվազագույն ստանդարտների ներդրման ուղղությամբ: Մասնավորապես, արդեն իսկ տեղի է ունեցել երկու աշխատաժողով, որին մասնակցել են ՀՀ ՊԵԿ և ֆինանսների նախարարության աշխատակիցները, ինչպես նաև ՀՀ ՊԵԿ նախաձեռնությամբ ս.թ. դեկտեմբերի 17-ին կազմակերպվել է ՏՀՀ քարտուղարի տեղակալի բարձրաստիճան այց Երևան: Միաժամանակ, BEPS՝ հարկային մարմնի գործառույթներին առնչվող նվազագույն ստանդարտների ներդրման ուղղությամբ իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները՝</p> <p>1. Գործողություն 13. Տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթավորման ուղեցույց և ըստ երկրների առանձին հաշվետվողականության ապահովում: Այս ստանդարտի ներդրման ուղղությամբ BEPS քարտուղարության կողմից ներկայացվել է հարցաշար, որը լրացվել է ՀՀ ՊԵԿ կողմից և ներկայացվել քարտուղարություն: Այնուհետև, ներկայացվել են առաջարկություններ, որոնք առաջիկայում կներառվեն ՀՀ հարկային օրենսգրքում:</p> <p>2. Գործողություն 14. Վեճերի լուծման ընթացակարգեր: BEPS Քարտուղարության կողմից ներկայացվել է Հայաստանում կիրառվելիք փոխհամաձայնեցման ընթացակարգի (MAP) վերաբերյալ հարցաշարը և</p> |  |  |

|  |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |                                                                                                   | <p>փորձագիտական գնահատման նպատակով գլխավոր կոնտակտային անձի տվյալների վերաբերյալ աղյուսակը: Նշենք նաև, որ այս նվազագույն ստանդարտը միակն է, որի ներդրումը կարող է հետաձգվել և ՀՀ-ն օգտվել է այդ հնարավորությունից: Ինչ վերաբերում է մյուս երկու նվազագույն ստանդարտների ներդրմանն, ապա ՀՀ ՊԵԿ-ն ակտիվորեն համագործակցում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության և BEPS Քարտուղարության հետ՝ այդ ստանդարտների ներդրումն ապահովող աշխատանքների իրականացման համար:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |  |
|  | <p>358.3 Հարևան երկրների մաքսային մարմինների հետ նախնական տեղեկատվության փոխանակման ապահովում</p> | <p>2018թ. փետրվարի 27-ին ստորագրվել է «ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի և Իրանի Իսլամական Հանրապետության մաքսային վարչության միջև տրանսպորտային միջոցների և ապրանքների միջազգային փոխադրումների վերաբերյալ նախնական էլեկտրոնային տվյալների փոխանակման մասին» արձանագրությունը, որն ուժի մեջ է մտել 2019 թվականի մայիսի 14-ին:</p> <p>2019թ. նոյեմբերի 18-19-ը Երևանում տեղի ունեցած «Թվային լուծումներ՝ միջսահմանային համագործակցության և առևտրի դյուրացման համար» խորագրով տարածաշրջանային համաժողովի շրջանակներում Վրաստանի, Իրանի և Հայաստանի մաքսային մարմինների միջև ստորագրվել են մի շարք փաստաթղթեր: Մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետության և Վրաստանի միջև 2019 թվականի նոյեմբերի 18-ին ստորագրվել է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• «ՀՀ ՊԵԿ և Վրաստանի ֆինանսների նախարարության եկամուտների ծառայության միջև տրանսպորտային միջոցների և ապրանքների միջազգային տեղափոխման վերաբերյալ նախնական էլեկտրոնային տվյալների փոխանակման մասին» արձանագրություն, որը ներկայումս գտնվում է վավերացման փուլում:</li> <li>• «ՀՀ ՊԵԿ և Վրաստանի ֆինանսների նախարարության եկամուտների ծառայության միջև «Նախնական էլեկտրոնային տվյալների փոխանակման համակարգի» վերաբերյալ տեխնիկական դրույթների փաստաթուղթ»:</li> </ul> <p>Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության մաքսային մարմինների միջև 2019 թվականի նոյեմբերի 18-ին ստորագրվել է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• «ՀՀ ՊԵԿ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վարչության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության մաքսային ծառայության տեղեկատվական և կապի տեխնոլոգիաների գրասենյակի միջև «Նախնական էլեկտրոնային տվյալների փոխանակման համակարգի»</li> </ul> |  |  |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>վերաբերյալ տեխնիկական պահանջների փաստաթուղթ»:</p> <p>Միննույն ժամանակ ՀՀ ՊԵԿ կողմից իրականացվում է կապալառու կազմակերպության կողմից մշակված և ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի թեստային միջավայրում տեղադրված՝ իրանական և վրացական կողմերի հետ նախնական էլեկտրոնային տվյալների փոխանակման համար նախատեսված համակարգի առկա ֆունկցիոնալության թեստավորում: Համակարգի՝ իրանական և վրացական կողմերի հետ տվյալների փոխանակման բաղադրիչը գտնվում է կապալառու կազմակերպության կողմից մշակման փուլում:</p> |  |  |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|